اجازهٔ روایی آیت الله نمازی

محمّد صادق امیدواری خراسانی*

در علم «درایه و رجال» که در ارتباط با «حدیث‌شناسی» مطرح است اصطلاحی داریم به عنوان: «إستجازه» که بـه مـعنای طـلب اجـازه است، یـعنی درخـواست اجازه‌ای از محدّث و راوی مورد اعتماد که او هم نیز از استادش و... هم‌چنین تـا برسد به آخرین راوی که از شخص معصوم علیه‌السلام نقل حدیث نموده است. این «اجازه» اجازهٔ نقل تمام آنچه را از «مرویّ عنه» یا به اصطلاح «شیخ اجازتی» شنیده‌ایم، در بر می‌گیرد. مثلاً: ما که همزمان و معاصر محدث جلیل القـدر مـرحـوم شـیخ کـلینی نبوده‌ایم، چگونه برای ما امکان نقل حدیث از ایشان است؟ جز به واسطه‌های نقل، که همان راویان و مشایخ اجازهٔ نقل حدیث باشند. از قدیم این «استجازه و اجازه» ها در بین علما و محدثان، معمول و مرسوم بوده است و حـتی بـرخـی از عـلما استجازه و اجازات خود را به صورت کتاب یا کتابهایی درآورده‌اند که از آن جمله است:

اجازات بحار الانوار جلد ۱۰۷ تا ۱۱۰ از علّامه مجلسی (چاپ بیروت)

الطرق و الأسانید مرحوم آیت الله نجفی مرعشی و موارد فراوان دیگر

ولی سؤال این است که آیا این استجازه فقط جنبهٔ تشریفاتی داشته؟ یا ایـن‌که افزون بر آن، فوائدی مربوط به درایه و رجال را نیز داراست؟ انصاف این است که

---

*. مدرّس حوزه علمیه قم

[Downloaded from safinahmagazine.ir on 2024-10-12]

[DOR: 20.1001.1.17350689.1391.9.34.13.0]

اجازه، فوائد بسیاری داراست که در مقالات تخصّصی مربوط به آن موضوع گفته شده است. و فعلاً در پی بیان آنها نیستیم. در اینجا، تنها چند نکته مربوط به استجازهٔ نگارنده از مرحوم آیت الله علّامه حاج شیخ علی نمازی شاهرودی مورد نظر است که عرض خود را به این موضوع اختصاص می دهیم. این کمترین «محمّد صادق امیدواری خراسانی» فرزند مرحوم کربلایی عبدالحسین امیدواری که زادگاهم در کنار مسجد و منزل مرحوم علّامه نمازی شاهرودی در مشهد مقدّس بوده است و از سال ۱۳۴۹ شمسی به حوزهٔ علمیّه قم وارد شدم، علاقهٔ فراوانی به مطالعه و تحقیق روایات و احادیث داشتم و از این‌روی تاکنون به اجازات متعدّدی از مراجع تقلید و علما و فقها و محدثین والا مقام مفتخر شدم که از آن جمله است:

۱ـ مرحوم آیت الله خویی
۲ـ مرحوم آیت الله کوکبی
۳ـ مرحوم آیت الله حاج سیّد محمّد روحانی
۴ـ مرحوم آیت الله سیّد محمود مرعشی اهوازی
۵ـ مرحوم آیت الله سیّد احمد خوانساری
۶ـ مرحوم آیت الله حاج شیخ علی نمازی شاهرودی
۷ـ مرحوم آیت الله مرعشی نجفی
۸ـ حضرت آیت الله وحید خراسانی
۹ـ حضرت آیت الله صافی گلپایگانی
۱۰ـ حضرت آیت الله دوزدوزانی و...

اجازه‌ای که از مرحوم آیت الله نمازی شاهرودی گرفتم، طی بعضی سفرها از قم به وطنم مشهد مقدّس صورت گرفت که به دنبال پیشنهاد این حقیر، ایشان با کمال تواضع و لطف با قلم و خط مبارکشان این اجازه را مرقوم فرمودند. ناگفته نماند: که آن بزرگوار در زمان خود در مشهد مقدّس به عنوان «بحار الانوار سیّار» معروف بود، چون چندین بار بحارالانوار را برای تألیف مستدرک سفینةالبحار مطالعه فرموده بود و با

[Downloaded from safinahmagazine.ir on 2024-10-12]

[DOR: 20.1001.1.17350689.1391.9.34.13.0]

حافظه و ذوق و استعداد مخصوصی موفّق به نشر احادیث و معارف اهل بیت علیهم‌السلام بودند و تألیفات بسیاری از عربی و فارسی، عقائدی و احکام و حدیثی و رجالی و تاریخی و معارفی دارند.

روحش شاد و یادش گرامی باد

قبرشان در صحن مطهّر حضرت رضا علیه‌السلام بود که هم‌اکنون داخل حرم افتاده شده است.

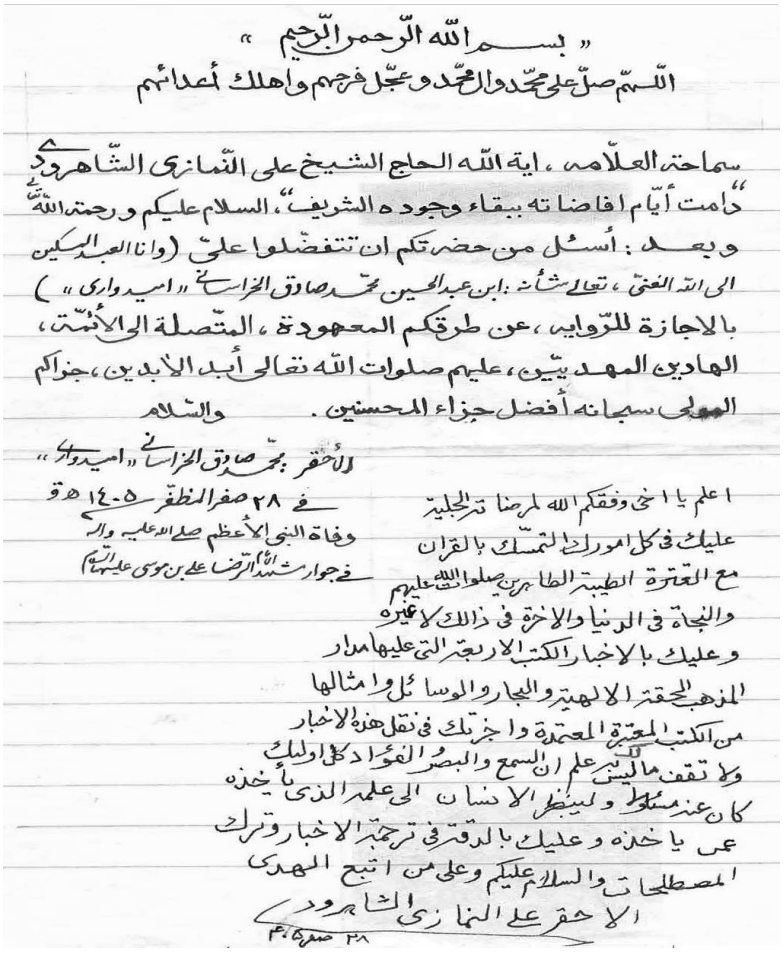

« بسم الله الرّحمن الرّحیم »

اللّهمّ صلّ علی محمّد و آل محمّد و عجّل فرجهم و اهلك أعدائهم

سماحة العلّامه، آیة الله الحاج الشیخ علی النّمازی الشّاهرودی "دامت أیّام افاضاته ببقاء وجوده الشریف"، السلام علیکم و رحمة الله و بعد: أسئل من حضرتکم ان تتفضّلوا علیّ (وانا العبد المسکین الی الله الغنیّ، تعالی شأنه: ابن عبدالحسین محمّد صادق الخراسانی «امیدواری») بالاجازة للرّوایة، عن طرقکم المعهودة، المتّصلة الی الأئمّة، الهادین المهدیّین، علیهم صلوات الله تعالی أبد الآبدین، جزاکم المولی سبحانه أفضل جزاء المحسنین. والسّلام

الأحقر: محمّد صادق الخراسانی «امیدواری»

فی ۲۸ صفر المظفر ۱۴۰۵ هـ ق

وفاة النبی الأعظم صلی الله علیه و آله

فی جوار مشهد الإمام الرّضا علی بن موسی علیهما السّلام

اعلم یا اخی وفقکم الله لمرضاته الجلیة
علیك فی کل امورك التمسّك بالقران
مع العترة الطیبة الطاهرین صلوات الله علیهم
والنجاة فی الدنیا والاخرة فی ذالك لا غیره
و علیك بالاخبار الکتب الاربعة التی علیها مدار
المذهب الحقة الالهیة والبحار والوسائل وامثالها
من الکتب المعتبرة المعتمدة واجزتك فی نقل هذه الاخبار
ولا تقف ما لیس لك به علم ان السمع والبصر والفؤاد کل اولیك
کان عنه مسئولا و لینظر الانسان الی علمه الذی یأخذه
عمن یاخذه و علیك بالدقة فی ترجمة الاخبار وترك
المصطلحات والسلام علیکم وعلی من اتبع الهدی
الاحقر علی النمازی الشاهرودی

۲۸ صفر ۱۴۰۵

[Downloaded from safinahmagazine.ir on 2024-10-12]
[DOR: 20.1001.1.17350689.1391.9.34.13.0]